

ЗАХИСТ ЖЕРТВ ТА
ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ

Пам'ятка

Для українських жертв
кримінального злочину
згідно з Міжнародним
кримінальним кодексом

Federal Ministry
of Justice

Federal Ministry
of Justice

Пам'ятка

Для українських жертв
кримінального злочину
згідно з Міжнародним
кримінальним кодексом

Які права я маю як жертва кримінального злочину?

---

*Ніхто не підготовлений до того,
щоб стати жертвою кримінального
злочину.*

*Часто після цього не знаєте, що
робити.*

*Ця пам'ятка має на меті дати Вам
початковий огляд того, де Ви можете
знайти допомогу в цій ситуації та які
Ваші права.*

Хто може мені допомогти?

Консультацію та допомогу пропонують установи з підтримки жертв.

В консультаційних центрах працюють спеціальні фахівці, які мають великий досвід роботи з людьми, які опинились в Вашій ситуації, вони готові Вас вислухати та допомогти Вам. Вони також можуть, в міру необхідності, посприяти наданню Вам додаткової

допомоги, наприклад, психологічну або терапевтичну підтримку. Огляд тих, до кого Ви можете звертатися, Ви знайдете на сторінці:
www.hilfe-info.de

Спеціально для біженців і жертв катувань підтримку пропонують також і психосоціальні центри:

<https://www.baff-zentren.org/hilfe-vor-ort/psychosoziale-zentren/>

Звичайно, Ви також можете звернутися в будь-яке відділення поліції.

Як я можу повідомити про кримінальний злочин?

Якщо Ви хочете повідомити про скоєння кримінального злочину, Ви можете звернутися в будь-яке відділення поліції. Також Ви можете подати письмову заяву про вчинення кримінального правопорушення до прокуратури. Якщо ви звернулися з письмовою заявою про правопорушення, Ви вже не можете просто відкликати її, тому що слідчі органи (поліція та прокуратура) повинні в принципі розслідувати кожен зареєстрований злочин.

Що робити, якщо я не розумію німецьку мову, або розумію її лише погано?

Це не має значення. Якщо Ви бажаєте подати заяву, Ви отримаєте допомогу. Якщо Вас допитуватимуть як свідка, Ви маєте право запросити перекладачку або перекладача. Якщо Вам потрібна конкретна інформація і Ви недостатньо розумієте німецьку мову, Ви можете подати заяву на отримання повідомлення мовою, яку Ви розумієте.

Яку інформацію я можу отримати про кримінальне провадження?

Якщо Ви стали жертвою кримінального злочину, Ви можете отримати інформацію стосовно провадження та витяг з матеріалів справи. Найкраще відразу повідомити поліцію чи потрібна Вам інформація, та яка саме. Ви можете отримати таку інформацію:

- Ви отримаєте коротке письмове підтвердження Вашої заяви стосовно вчиненого кримінального правопорушення.
- Ви отримаєте повідомлення у разі закриття справи прокуратурою, тобто якщо обвинувачення не дійде до судового розгляду.
- Ви будете поінформовані, коли і де відбудеться судовий розгляд та що інкримінується обвинувачуваному.
- Вам буде повідомлено про результат судового розгляду, тобто, чи був виправдувальний або обвинувачувальний вирок, чи справу було закрито.

- Ви отримаєте інформацію про те, чи знаходиться обвинувачувана або засуджена особа під вартою. Це включає також, що Вас буде поінформовано, якщо засуджена особа отримала відпустку з в'язниці, або втекла з в'язниці.
- Вам буде повідомлено, чи заборонено засудженому вступати в контакт з Вами.

Додатково в окремих випадках Ви можете звертатися за наданням інформації або копій з матеріалів діла. Це може бути, наприклад, документ із справи, який Вам потрібний, щоб вимагати відшкодування збитків або компенсації за біль і страждання після травми. Якщо Ви не маєте права на приватний додатковий позов/обвинувачення (див. нижче сторінку 9 стосовно приватного обвинувачення постраждалого по ділу, порушеному прокурором) Ви також повинні обґрунтувати заяву, тобто пояснити, для чого Вам потрібна ця інформація з матеріалів діла. В окремих випадках можливі винятки.

Ваші свідчення як свідка

Як потерпілий від кримінального правопорушення Ви є свідком, а тому Ви дуже важливі для ведення провадження. Найважливіше завдання свідка – дати повні і правдиві показання. Ви дуже допоможете слідчим органам, якщо візьмете з собою на Ваш допит будь-які документи, які Ви маєте (наприклад, медичну довідку чи фотографії). Як правило, Ви надаватимете Ваші показання в поліції. У багатьох випадках Вам згодом доведеться давати свідчення також в суді. Лише у виняткових випадках, наприклад, якщо Ви перебуваєте в шлюбі або маєте близьку спорідненість з обвинувачуваним, Ви можете відмовитись від дачі свідчень, тобто не зобов'язані нічого говорити.

Ви зобов'язані назвати під час допиту Ваше ім'я, прізвище та Вашу адресу. Виняток може бути зроблено у разі, якщо існує особлива небезпека. Це має місце, наприклад, якщо хтось погрожував Вам розправою, бо Ви бажаєте дати свідчення. Тоді Вам не потрібно вказувати Вашу особисту адресу. Замість цього Ви можете вказати іншу адресу, за якою з Вами можна зв'язатися. Це може бути, наприклад, установа з підтримки жертв злочинів, з якою Ви перебуваєте в контакті. Якщо ви даєте свідчення в суді, а обвинувачувана або підсудна особа присутня, у Вас не запитуватимуть Вашу повну адресу, а лише місце проживання. Якщо існує ризик, як це описано вище, Вам не потрібно вказувати навіть своє місце проживання.

Надання свідчення в якості свідка, безумовно, є винятковою ситуацією для Вас, яка може бути дуже напруженою. Тому Ви можете взяти когось із собою на допит. Це може бути родичка або родич, Ваша дівчина або Ваш хлопець. Ця особа може бути присутньою на допиті, вона може бути відстороненою лише у виняткових випадках. Звісно, Ви також можете залучити в якості супроводу адвоката. В особливих випадках на час допиту Ви можете отримати адвоката навіть за державний кошт. Якщо Ви вважаєте, що Вам потрібна така допомога під час допиту, будь то з боку поліції, прокуратури або суду, Ви маєте якомога раніше, перед Вашим допитом, попросити про це того, хто проводить допит!

Психосоціальна судова допомога

З 2017 року в певних випадках існує загальнодержавна можливість професійного супроводу та догляду протягом всього кримінального провадження (так звана психосоціальна судова допомога). Особливо

діти та молодь, які стали жертвами насильства або сексуальних злочинів, мають право на такий супровід. Але дорослі жертви серйозного насильства або сексуальних злочинів також можуть мати потребу в такому супроводі і вони отримують його. З 2024 року право на такий позов мають і жертви злочинів, передбачених міжнародним кримінальним правом. Обов'язковою умовою для цього є наявність конкретного кримінального провадження щодо відомої на ім'я особи.

Психосоціальна підтримка під час процесу є безкоштовною для потерпілих, якщо це затверджено судом. В усіх інших випадках Ви можете скористатися психосоціальним супроводом під час процесу за свій рахунок. Не бійтеся звертатися за інформацією про це в поліцію або в установу з підтримки постраждалих від кримінальних злочинів. Вони можуть надати Вам більше інформації.

Також в інтернеті можна знайти багато інформації про психосоціальний супровід під час процесів за адресою → www.hilfe-info.de.

Чи можу я приєднатися до кримінального провадження як приватний позивач або позивачка?

Якщо Ви стали жертвою певних кримінальних правопорушень, Ви можете приєднатися як приватний позивач або позивачка до (судового) процесу проти особи, відомої на ім'я. До таких правопорушень належать, наприклад, зґвалтування, сексуальне насильство, спроба вбивства або дія, яка призвела до вбивства близького члена сім'ї. В такому випадку Ви маєте особливі права, наприклад, Ваш адвокат може, без будь якого особливого обґрунтування, ознайомитися з кримінальними

справами за Вас і може в будь-який час в ході провадження подавати заяви. Крім того, на відміну від інших свідків, Ви завжди принципово можете взяти участь у судовому засіданні.

Хто платить моєму адвокату?

Якщо ви звертаєтесь за юридичною допомогою до адвоката, у Вас можуть виникнути витрати. Якщо обвинувачуваного визнають винним і його буде засуджено, він, або вона, повинні сплатити Ваші судові витрати. Однак не всі засуджені можуть фактично оплатити ці витрати. Тому може статися, що Вам доведеться нести ці витрати самостійно.

В особливих виняткових випадках Ви можете звернутися до суду з заявою про найм адвоката за державний кошт. Це можливо, наприклад, у разі серйозного насильства або сексуальних злочинів (це також включає багато злочинів згідно з Міжнародним кримінальним кодексом), або якщо внаслідок злочину загинули Ваші діти, батьки, дружина або чоловік. У цьому випадку не має значення, є у Вас майно чи ні.

Також в інших випадках Ви можете звернутися до суду, щоб отримати фінансову допомогу на отримання юридичної консультації адвоката. Це може статися у випадку, якщо Ваш дохід занадто низький і Ви маєте право приєднатися до розгляду справи як приватна позивачка або приватний позивач.

Позови про відшкодування збитків

Реєстр претензій з відшкодування збитків Ради Європи

Реєстр претензій з відшкодування збитків Ради Європи є реєстром усіх законних претензій щодо компенсації завданих російською агресією в Україні збитків, втрат і травм. Комісія з питань збитків, яка ще має бути заснована, мусить вирішити у майбутньому питання щодо претензій про відшкодування збитків та, у разі виконання умов, виплатити компенсацію.

Для включення претензій до реєстру вони мають відповідати трьом критеріям. Претензія повинна стосуватися пошкодження, втрат або травм, які

- виникли 24 лютого 2022 року або пізніше,
- відбулися на території України в її міжнародно визнаних кордонах, включаючи територіальні води та
- були спричинені на території України або проти України діями Російської Федерації, що порушують міжнародне право.

Для оформлення претензій окремі фізичні особи можуть використовувати український мобільний додаток Дія (<https://diia.gov.ua>) та його веб-портал, призначений для надання державних послуг в Україні.

Відшкодування збитків та компенсація за біль і страждання у кримінальному провадженні

Ви бажаєте подати позов про відшкодування збитків або компенсацію за біль і страждання в кримінальному провадженні? Це, як правило, можливо (в ході так званої процедури адгезії), за умови, що провадження спрямоване проти особи, відомої на ім'я. Однак для цього потрібно подати конкретну заяву. Якщо Ви бажаєте висунути претензії, повідомте про це своєчасно, найкраще вже коли Ви подаєте заяву про скоєння кримінального правопорушення.

Звичайно, у Вас також є можливість заявити вимоги про відшкодування збитків або про виплату компенсації за біль та страждання в іншому провадженні, тобто, не в кримінальному, а в цивільному суді.

В обох випадках Ви можете звернутися до суду щоб отримати фінансову допомогу на юридичну адвокатську консультацію, якщо Ваш дохід занадто низький.

Брошури та подальші посилання

Інформацію про захист постраждалих від злочину Ви знайдете за адресою:

www.hilfe-info.de

(Німецькою та англійською мовами)

Додаткову корисну інформацію Ви знайдете, між іншим, в наступних брошурах:

- *Абетка жертви /Guide for Victims*
(Німецькою та англійською мовами)
- *Юридична консультація та допомога при отриманні судових витрат / Financial aid for legal advice and court costs*
(Німецькою, англійською та арабською мовами)
всі за адресою: www.bmj.de/Publikationen
- Допомога жертвам і свідкам військових злочинів в Україні на сайті www.germany4ukraine.de
(Німецькою, англійською, українською та російською мовами)

Вихідні дані

Ця публікація видається Федеральним міністерством юстиції в рамках роботи зі зв'язків з громадськістю. Вона доступна безкоштовно і не призначена для продажу.

Видавець:

Федеральне міністерство юстиції
Департамент зв'язків з громадськістю та діалогу з громадянами
11015 Берлін
www.bmj.de

Оформлення:

AT neues handeln AG

Надруковано:

MKL Druck GmbH & Co. KG, Ostbevern

За станом на:

ЖОВТЕНЬ 2024

Публікацію замовлено:

www.bmj.de

Розсилка публікацій Федерального уряду:

Поштова скринька 481009

18132 Росток

Телефон: (030) 18 272 272 1

Факс: (030) 18 10 272 272 1

www.bmj.de

- twitter.com/bmj_bund
- facebook.com/bundesjustizministerium
- instagram.com/bundesjustizministerium
- threads.net/@bundesjustizministerium
- youtube.com/BMJustiz